

EU Social Standards as a Tool for Ensuring the Stability of the Labor Markets of Member States in the Face of Global Challenges

UDC: 316.422:364(4-67)

DOI: <https://doi.org/10.15421/172578>**Sytnyk Olersandr**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0001-8106-7482>, so491961@gmail.com*Lutsk national technical university (Lutsk, Ukraine)*

Abstract.

Relevance. It is established that the labor markets of EU member countries are increasingly responding to global challenges that transform mechanisms of social protection, employment, and market adaptation. EU social standards are characterized as a regulatory instrument that reduces regional disparities, ensures compliance with labor rights, and serves as a guarantee of social cohesion. The necessity of comprehensive analysis of the functional purpose of social standards in accordance with modern challenges has been substantiated: digitalization, labor automation, hybrid forms of employment, and energy crises.

Purpose. EU social standards have been studied as an instrument for enhancing resilience, flexibility, and stability of labor markets during global challenges. The role of social standards in shaping social policy of EU member states has been defined with the aim of minimizing the impact of crisis phenomena on the labor market and ensuring fair, inclusive development.

Results. It is revealed that modern social standards perform the function of a stabilization mechanism that reduces the impact of socio-economic consequences of crisis phenomena, provides protection for vulnerable population groups, and ensures an effective model of social partnership. Trends of modern changes in social standards towards integration with innovative approaches to labor market functioning have been characterized. It has been established that effective social standards promote social protection, build trust in state institutions, and ensure labor market stabilization.

Conclusions. The need to improve EU social standards through adaptation to the latest socio-economic shocks has been substantiated. The potential of social standards in creating stable, innovatively active labor markets capable of resisting external changes and promoting social welfare has been identified. A conclusion has been made about the need for further research focused on implementing social standards with digital governance tools and human capital formation.

Keywords: social standards, social policy, European Union, member states, globalization challenges, labor market, social protection, social cohesion

Соціальні стандарти ЄС як інструмент забезпечення стабільності трудових ринків країн-членів в умовах глобальних викликів

Ситник Олександр*Луцький національний технічний університет (Луцьк, Україна)*

Анотація.

Актуальність. Встановлено, що трудові ринки країн-членів ЄС дедалі більше реагують на глобальні виклики, які трансформують механізми соціального захисту, зайнятості та ринкової адаптації. Охарактеризовано соціальні стандарти ЄС як регуляторний інструмент, який зменшує регіональні диспропорції, забезпечує дотримання трудових прав та виступає запорукою соціальної згуртованості. Обґрунтовано необхідність комплексного аналізу функціонального призначення соціальних стандартів відповідно до сучасних викликів: цифровізації, автоматизації праці, гібридних форм зайнятості та енергетичних криз.

Мета. Досліджено соціальні стандарти Європейського Союзу як інструмент підвищення витривалості, гнучкості та стабільності трудових ринків у період глобальних викликів. Визначено роль соціальних стандартів у формуванні соціальної політики держав-членів ЄС з метою мінімізації впливу кризових явищ на ринок праці та забезпечення справедливого, інклюзивного розвитку.

Результати. Виявлено, що сучасні соціальні стандарти виконують функцію стабілізаційного механізму, який зменшує вплив соціально-економічних наслідків кризових явищ, формує захист для вразливих верств населення та забезпечує ефективну модель соціального партнерства. Охарактеризовано тенденції сучасних змін соціальних стандартів у напрямку інтеграції з інноваційними підходами функціонування ринку праці. Встановлено, що ефективні соціальні стандарти сприяють соціальному захисту, формують довіру до державних інституцій та забезпечують стабілізацію ринку праці.

Висновки. Обґрунтовано потребу вдосконалення соціальних стандартів ЄС шляхом адаптації до новітніх соціально-економічних потрясінь. Визначено потенціал соціальних стандартів у створенні стабільних, інноваційно активних ринків праці, здатних протистояти зовнішнім змінам і сприяти добробуту суспільства. Зроблено висновок про потребу подальших досліджень, орієнтованих на впровадження соціальних стандартів з інструментами цифрового врядування та формування людського капіталу.

Ключові слова: соціальні стандарти, соціальна політика, Європейський Союз, країни-члени, глобалізаційні виклики, ринок праці, соціальний захист, соціальну згуртованість

Стаття надійшла / Article arrived: 18.07.25

Схвалено до друку / Accepted: 29.08.25

Вступ.

У сучасний період глобалізаційних змін, економічної нестабільності, технологічних трансформацій, змін клімату, військових конфліктів та міграційних хвиль питання стабільності функціонування трудових ринків набуває важливого значення. З кожним роком все більше ринок праці країн-учасниць ЄС стає чутливим індикатором не лише до внутрішніх соціально-економічних процесів, але й до зовнішніх глобальних викликів. Саме у даному контексті соціальні стандарти Європейського союзу, які закріплені на рівні наднаціонального утворення, виступають гарантією дотримання трудових прав, ефективним інструментом економічної стабільності, сталого розвитку та забезпечення соціальної згуртованості.

Від початку свого заснування, ЄС надає пріоритетне значення формуванню єдиних підходів до соціальної політики, які безпосередньо включають соціальні стандарти у сфері зайнятості, умов праці, соціального захисту, охорони праці та професійної освіти. Їх адаптаційне впровадження у державах-членах формує основу для зміцнення трудових ринків, зменшення регіональних диспропорцій між країнами, а також протидіє негативному впливу зовнішніх шоків та їх деструктивним наслідкам.

При цьому нові глобальні виклики, такі як, використання цифрових технологій в усіх сферах та напрямках, виникнення гібридних форм зайнятості, масштабна автоматизація виробництва, збройні конфлікти, економічні та енергетичні кризи, зумовлюють необхідність переосмислення функціональних завдань соціальних стандартів ЄС як динамічного та ефективного регуляторного інструменту. Відповідно, виникає потреба проведення системного наукового аналізу даних стандартів як інструменту забезпечення стійкості, адаптивності та гнучкості трудових ринків в сучасних умовах трансформаційного тиску.

Мета дослідження – аналіз соціальних стандартів ЄС як інструменту забезпечення адаптивності та стабільності трудових ринків країн-членів в період глобальних викликів. Дане дослідження передбачає оцінку стратегічної ролі даного інструменту у соціальній політиці щодо пом'якшення впливу зовнішніх криз, посилення суспільної єдності між країнами, а також забезпечення справедливого та інклюзивного розвитку.

Методологічною основою дослідження є міждисциплінарний підхід, який інтегрує теоретичні та прикладні засади економіки праці, соціальної політики та європейських студій. В процесі дослідницької роботи було застосовано низку загальнонаукових і спеціалізованих методів. З метою розкриття теоретико-понятійного апарату було використано методи аналізу та синтезу. Для дослідження взаємозв'язку між

соціальними стандартами та ситуацією на ринку праці застосовувався системний і структурно-функціональний аналіз. На завершення методи прогнозування забезпечили можливість визначити перспективи розвитку політики соціальних стандартів ЄС на найближчий період.

Предметом дослідження виступають соціальні стандарти Європейського Союзу як системна сукупність правових, інституційних та політичних механізмів, які регулюють ситуацію на ринку праці держав-членів та здатні забезпечити їхню стійкість, соціальну стабільність і адаптивність в умовах глобальної нестабільності.

У сучасному науковому середовищі соціальні стандарти ЄС як предмет дослідження трактується завдяки кільком аналітичним підходам. Нормативно-правовий підхід, розглядає соціальні стандарти ЄС як систему юридичних норм і мінімальних гарантій у сфері праці та соціального забезпечення, що закріплені в правових актах ЄС. Інституціональний підхід робить акцент на ролі наднаціональних органів, а також механізмів моніторингу та координації. Функціональний підхід охарактеризує соціальні стандарти як інструмент забезпечення соціальної інтеграції, запобігання соціальній напрузі та недопущення маргіналізації населення. Системно-економічний підхід розглядає соціальні стандарти як елемент стратегії сталого розвитку, який сприяє узгодженню соціальної справедливості з економічною ефективністю. Зауважимо, що досить значна кількість існуючих підходів щодо вивчення даної категорії свідчить про багатогранність її впливу на соціально-економічні процеси як на рівні Європейського Союзу загалом, так і на рівні окремих держав-членів.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій.

У сучасних наукових дослідженнях соціальні стандарти визначаються як важливий інструмент стабілізації ринку праці ЄС в період глобальних викликів. Так, науковці О. Зеленько, О. Хандій і О. Новікова зазначають, що соціальні стандарти праці в ЄС виконують функцію захисту проти зовнішніх шоків, зміцнюючи при цьому соціальне партнерство між країнами (Зеленько et. al., 2024). І. Петрова та В. Близнюк вивчають соціальні стандарти як нормативний механізм, який забезпечує не лише соціальну безпеку, але й гідність праці (Петрова et. al., 2023). С. Лондар, О. Босенко та ін. зазначають, що досконала реалізація трудових стандартів є важливою передумовою ефективної інтеграції мігрантів у трудові ринки ЄС (Лондар et. al., 2024). А. Гілфойл і С. Носратабаді та ін. досліджуючи трансформацію ринку праці ЄС під впливом автоматизації та цифровізації, наголошують на нагальній потребі оновлення соціальних стандартів, особливо щодо захисту прав працівників (Gilfoyle, 2023; Nosratabadi et. al., 2023). Науковці К. Релуга, Ф. Рачіоппі та М. Россі у своєму дослідженні стверджують, що

забезпечення стабільної зайнятості, як однієї із складових соціальних стандартів, має прямий вплив на зниження рівня бідності (Reluga et. al., 2025). Окрім того, усі аналітичні документи Європейської Комісії та Європарламенту підтверджують, що соціальні стандарти є ключовим інструментом соціально орієнтованої моделі розвитку ЄС.

Таким чином, аналіз існуючих досліджень і публікацій, а також офіційні аналітичні матеріали свідчать про вагомий роль соціальних стандартів у процесі формування стійких трудових ринків ЄС, які будуть здатні не лише ефективно реагувати на зовнішні потрясіння, але й зберігати гідність праці та соціальну згуртованість.

Результати дослідження.

На сучасному етапі соціальні стандарти Європейського Союзу мають фундаментальне значення в процесі стабілізації та гармонізації ринків праці країн-членів. За даними аналітичної доповіді Європейського економічного і соціального комітету, вони охарактеризовуються як інструменти соціальної політики ЄС, які визначають вимоги щодо умов праці, соціального забезпечення та захисту трудових прав, що являється основою для забезпечення соціальної справедливості та економічної стабільності на території Європейського Союзу (Європейський економічний і соціальний комітет, 2023). Впровадження цих стандартів допомагає зменшувати вплив наслідків економічних криз і сприяти запобіганню виникнення загострення соціальної нерівності не лише в межах ЄС, але й в середині кожної країни-учасника.

В умовах економічної нестабільності, глобалізації та цифровізації соціальні стандарти являються своєрідним балансовим важелем між ринковими інтересами та соціальною відповідальністю, які сприяють забезпеченню сталого розвитку суспільства. Впровадження даних норм забезпечує не лише надійний захист працюючому населенню, а ще й зміцнює соціальну згуртованість, яка визначається ключовою передумовою для забезпечення довгострокового успіху кожної держави (European Commission, 2023; European Parliament, 2024a).

Сьогодні існує твердження, що при забезпеченні високих соціальних стандартів підвищується не тільки продуктивність праці та якість життя працівників, але й ефективність функціонування економіки загалом (Зеленько, et. al., 2024, с.108). Досвід країн ЄС чітко демонструє, що соціальна політика, яка спрямована на формування справедливих умов праці та захист прав працівників, є ефективним інструментом зменшення соціальних ризиків та забезпечує позитивний вплив на економічне зростання країни (Лондар, et. al., 2023).

Загалом, соціальні стандарти виступають механізмом, що забезпечує інклюзивність ринку праці. Вони забезпечують формування соціального діалогу між роботодавцями та працівниками, створюючи при

цьому належний простір для колективних переговорів та врегулювання конфліктів, що є важливою передумовою соціальної стабільності (European Commission, 2023; European Parliament, 2024b).

В останні роки трудові ринки країн-членів ЄС піддавалися суттєвим трансформаційним змінам, які були зумовлені впливом ряду комплексних глобальних чинників. Пандемія COVID-19, динамічна технологічна трансформація, воєнні конфлікти, кліматичні змін сформували нові передумови функціонування ринку праці, які сформували потребу перегляду і адаптації уже існуючих соціальних стандартів Європейського Союзу.

Головним каталізатором структурних змін соціальної політики ЄС виступила пандемія COVID-19, що стала першопрчиною поширення дистанційної та гнучкої форм зайнятості, які трансформували традиційні моделі організації праці. За даними Європейської Комісії, виникнення абсолютно нових форматів роботи сприяло можливості протистояти значній кількості кризових явищ, а саме зменшення ризиків масового безробіття та забезпечення функціонування економіки в умовах карантинних обмежень. При цьому, дані зміни спричинили ускладнення умов реалізації соціальних гарантій для працівників, які працюють у дистанційному або гнучкому режимі. Це обумовило необхідність оновлення соціальних стандартів відповідно до специфіки нових форм працевлаштування (European Commission, 2023).

Крім того, підвищення пріоритетності на глобальному рівні стосовно сталого розвитку і кліматичних ініціатив стимулювало трансформацію секторної структури зайнятості в напрямку «зеленої» економіки. Формування нових робочих місць у сферах екологічно чистого виробництва, відновлюваної енергетики та сталого транспорту супроводжується потребою формування відповідних компетенцій та перепідготовки кадрів. Також істотно вплинули на структуру європейських ринків праці військові конфлікти у світі, які зумовили міграційні потоки, що спричинило загострення соціальних викликів та зміну потреб у кваліфікаціях. За таких умов соціальні стандарти ЄС виступають як інструмент гарантування гідних умов праці та адаптації ринку праці до екологічних викликів і соціальних трансформацій, які спричинені екологічним переходом та зростанням міграційної мобільності (European Commission, 2024a).

На прикладі країн ЄС можна чітко спостерігати, що дані інструменти соціальної політики призначенні не тільки регламентувати умови праці, а також стимулювати розвиток нових форм зайнятості, таких як дистанційна робота. Це цілком відповідає розвитку цифрової економіки, забезпечуючи при цьому належний захист трудових прав (Петрова et. al., 2023; Nosratabadi et. al., 2023).

Так, у Нідерландах і Німеччині було запроваджено законодавчі механізми, які гарантують працівникам право на “відключення” (“right to disconnect”), що надає можливість не відповідати на робочі повідомлення в не робочий час (European Commission, 2023). Завдяки підтримці соціального діалогу, у Франції були сформовані нові умови контрактів для працівників гіг-економіки та фрілансерів, які надають їм можливість отримати соціальні гарантії, а саме страхування і оплачувану відпустку (European Parliament, 2024a).

Подібні трансформації також відображають загальноєвропейську тенденцію щодо змін соціальних стандартів ЄС в умовах цифрової трансформації економіки. Відповідно до даних аналітичного звіту Європейської комісії, держави-члени стимулювали впровадження реформ у сфері трудового законодавства задля підтримки гнучких, але безпечних умов зайнятості. Так, Іспанія уже запровадила нову модель колективного договору для платформних і тимчасових працівників, що значною мірою підсилило їхні соціальні права (European Commission, 2024b).

Наукові дослідження підкреслюють, що технологічна трансформація, а саме автоматизація та цифровізація виробничих процесів, суттєво впливають на структуру зайнятості, ставлячи під сумнів традиційні моделі працевлаштування та підвищуючи вимоги до кваліфікації робочої сили. Дані процеси можуть призводити до посилення соціальної нерівності та ризиків маргіналізації найбільш уразливих груп (Gilfoyle, 2023; Nosratabadi

et al., 2023). Відповідно до цього, соціальні стандарти ЄС поступово інтегрують механізми інклюзивності, зміцнення соціального діалогу між соціальними партнерами та розвитку безперервної освіти.

Зауважимо, що соціальні стандарти є перспективним інструментом соціальної політики щодо подолання нерівності на ринку праці, яка значно підвищується під впливом автоматизації та цифровізації. Сучасні аналітичні огляди підкреслюють, що високий рівень соціального захисту забезпечує збереження соціальної згуртованості та підвищення продуктивності праці, що, у свою чергу, формує умови для економічної конкурентоспроможності держав (Gilfoyle 2023; Reluga et. al., 2025).

Відповідно до цього, соціальні стандарти є не тільки нормативною базою, але й вагомим механізмом трансформації ринку праці відповідно до викликів глобалізації, соціальних трансформацій і технологічних змін. Вони формують фундаментальні засади соціальної справедливості, збалансовують інтереси роботодавців і працівників, а також сприяють сталому розвитку економіки.

В останні роки нормативно-правова база Європейського Союзу активізує процес гармонізації соціальних стандартів на рівні держав-членів (Рис. 1), запроваджуючи мінімальні вимоги щодо захисту прав працівників, включно з тимчасовими і дистанційними робітниками, а також гарантії охорони і безпеки і праці (European Parliament, 2024b). Усі запроваджені заходи мають на меті зменшення нерівності у сфері зайнятості та посилення соціальної згуртованості.

2022	• Підготовчий етап до реалізації Директиви про адекватну мінімальну заробітну плату (2022/2041) • Максимальне орієнтування на справедливую зайнятість та гідну працю • Підвищення уваги до вразливих груп, молоді та жінок
2023	• Початок реалізації Директиви 2022/2041 у країнах-членах ЄС • Зміцнення стандартів соціального захисту • Удосконалення інструментів колективного переговорного процесу
2024	• Інтеграція соціальних стандартів ЄС у цифрову та зелену трансформацію • Визначення ролі AI у змінах ринку праці • Надання більшого значення принципу справедливої трансформації (Just Transition) • Формування рекомендацій щодо гнучких форм зайнятості з соціальними гарантіями

Рис. 1. Основні зміни у соціальних стандартах ЄС щодо регулювання ринку праці країн-членів у 2022-2024 роках.
Джерело: (European Commission., 2024; European Parliament, 2024; European Economic and Social Committee, 2025).

У 2022 році Європейська Комісія визначила зміни, які спрямовані на розширення доступу до гідної праці, зменшення рівня бідності серед працюючих, підвищення ефективності професійної перепідготовки та удосконалення політик щодо молоді. Було наголошено про необхідність реформ у сфері соціального захисту, які орієнтовані на нові форми зайнятості (фріланс, тимчасову та дистанційну та роботу). Дані трансформаційні зміни відображають загальноєвропейську тенденцію щодо гнучкості ринку праці з одночасним посиленням гарантій соціальної безпеки (European Commission, 2023).

Протягом 2023 року пріоритетне значення надавалося реалізації Європейського стовпа соціальних прав, зокрема це стосувалося справедливої оплати праці, розширення охоплення систем соціального забезпечення та гендерної рівності. Одним із ключових аспектів стало поступове підвищення мінімальної заробітної плати в державах-членах ЄС відповідно до Директиви 2022/2041. Завдяки цьому вже в кінці 2023 року в країнах Східної та Центральної Європи було зафіксовано зменшення частки працюючих, які знаходяться за межею бідності, а також значно покращено умови зайнятості для жінок та молоді (European Commission, 2024a).

У 2024 році відбулося подальше закріплення соціальних стандартів, які базуються на основі принципів справедливої трансформації (Just Transition). В аналітичному огляді Європейської комісії зазначається, що надзвичайно важливою є підтримка працівників у період цифрової та екологічної трансформації, оскільки відбувається масове вивільнення працівників у зв'язку автоматизацією значної частки робочих процесів та впровадженням штучного інтелекту. Відповідно до даних змін на ринку праці, виникає необхідність інтеграції соціальних стандартів відповідно до програм цифрових навичок, адаптивного навчання протягом життя та миттєвої зміни профорієнтації (European Commission, 2024b).

Відповідно таких трансформацій на ринку праці, у 2024 році Європейський парламент окреслив основні пріоритети національних політик у сфері зайнятості, а саме:

- стимулювання соціального діалогу;
- розвиток колективно-договірного регулювання;
- адаптація законодавства до нетипових форм зайнятості.

Також було зазначено, що враховуючи особливості економічної нестабільності соціальні стандарти мають бути основним стабілізуючим інструментом для внутрішніх ринків праці. За ними мають бути закріплені функції забезпечити соціальну згуртованість, знизити регіональну нерівність та сприяти економічній продуктивності (European Parliament, 2024a).

Окрім того, Європейський економічний і соціальний комітет зазначає, що забезпечення соціальної справедливості в умовах цифрової трансформації є можливим лише при умовах вчасної правової відповіді на ризики, які безпосередньо пов'язані з автоматизацією праці. Відповідно виникає потреба у перегляді стандартів безпеки, захисту персональних даних працівників та створення правових умов для колективного контролю стосовно застосування алгоритмів регулювання трудових процесів (European Economic and Social Committee, 2025).

Зазначені зміни у соціальних стандартах ЄС у 2022-2024 роках здійснили системний вплив на ринок праці, а саме:

- відбулося зростання рівня зайнятості, зокрема це стосується осіб з інвалідністю, жінок та молоді, що стало результатом інклюзивної політики зайнятості та розширення державних навчальних програм;
- впровадження рамкових стандартів гідної праці зменшило масштаби трудової бідності;
- політики соціального захисту стала максимально адаптованою до нових форм праці.

Загалом, оновлені соціальні стандарти ЄС – це стратегічна відповідь на виклики сучасного трудового ринку. Вони ефективно поєднують економічну ефективність та соціальну справедливість.

Варто відмітити, що на фоні соціально-економічних трансформацій, які продовжують охоплювати Європейський Союз і весь світ в цілому, соціальні стандарти у напрямку ринку праці продовжують зазнавати суттєвих змін. Перспективи подальшої їх розвитку передбачають, що впродовж найближчих років основним пріоритетом ЄС буде залишатися забезпечення гнучкого, інклюзивного та соціально відповідального ринку праці, який буде адаптовано відповідно до трансформаційних вимог. До ключових напрямків модернізації соціальних стандартів ЄС, які підтвердженні сучасними діями владних структур, можна віднести:

1. Активізація політик “справедливої трансформації” (Just Transition), яка передбачає впровадження нових стандартів захисту працівників, що на даному етапі є зайняті у сферах, які поступово зникають у зв'язку з автоматизацією та декарбонізацією (European Commission, 2024b). З метою уникнення структурного безробіття уже сьогодні робиться значний акцент у соціальній політиці країн-членів ЄС на перекваліфікацію такої категорії працівників та доступ до освіти впродовж життя.

2. Внаслідок неконтрольованого зростання ролі цифрових платформ та гіг-економіки, Європейська комісія надалі продовжує вдосконалювати стандарти захисту трудових прав у нетиповій категорії зайнятості. Найближчим часом, очікується посилення

регулювання соціальних прав працівників цифрових платформ, що сприятиме забезпечення їм доступ до системи соціального страхування, безпеки на робочому місці та оплачуваних відпусток (European Economic and Social Committee, 2025).

3. Перспективним напрямом є також інституційне закріплення принципів етичного використання штучного інтелекту в трудовій сфері, яке передбачає формування чітких стандартів для AI-рішень, що впливають на прийом на роботу, оцінку виконаних службових обов'язків, кар'єрне зростання та звільнення працівників. Європейського економічного і соціального комітету (2025) наголошує, що технологічний розвиток ринку праці ЄС має бути юридично закріпленим у правових нормах, які спираються на принципи гідності та соціальної рівності (European Economic and Social Committee, 2025).

Таким чином, в умовах глобальних викликів Європейський Союз активно удосконалює соціальні стандарти з метою забезпечення стабільності трудових ринків країн-членів. Усі зміни формуються на перетині інноваційних, інклюзивних та стійких підходів, зберігаючи при цьому пріоритет соціальної справедливості як ключової цінності, адаптованої до викликів ХХІ століття.

Висновки.

Отже, соціальні стандарти Європейського Союзу у сфері трудових відносин і зайнятості – це не лише нормативно-правового інструментом, але й комплексним механізмом соціальної регуляції, який ефективно взаємопов'язує інтереси працівників, роботодавців і суспільства загалом. В умовах глобалізаційних змін, що характеризуються значними економічними та соціальними трансформаціями, а також структурними змінами на ринку праці, вони виступають стратегічним важелем, що здатний забезпечувати стабільність, стійкість до негативних змін і сталий розвиток трудових ринків країн-членів ЄС.

Новизна цього наукового дослідження полягає в розробці нових підходів до розуміння соціальних стандартів ЄС як гнучкого інструменту соціальної

політики, що не обмежується правовими нормами, а також допомагає формувати соціокультурні цінності європейського суспільства. Даний підхід відкриває нові аспекти розуміння соціальних стандартів не лише як способу соціального захисту, але й як стимулятора інноваційних процесів у сфері зайнятості, створення нових моделей трудових відносин, а також видозмінення та розвитку людського капіталу.

Особливо важливим аспектом у дослідженні було визначення взаємодоповнюючого впливу між викликами цифрової трансформації ринку праці та впровадженням нових соціальних стандартів, зокрема платформної економіки, гібридних форм зайнятості та автоматизації. Сьогодні соціальні стандарти мають виступати у ролі «амортизатора», який нейтралізуватиме до мінімуму вплив ризиків суспільного відчуження і нерівноправності, створюючи умови для справедливих і гнучких моделей праці.

На нашу думку, подальше вивчення даної тематики, слід зосередити на таких ключових напрямках: формуванні нових механізмів адаптації соціальних стандартів до модернізаційних змін цифрової економіки і виникнення нових форм зайнятості; всебічному аналізі їх впливу на соціальну згуртованість в межах мультикультурного середовища ЄС; порівняльних дослідженнях європейських соціальних норм з країна G7, враховуючи соціокультурні бар'єри; розробці практичних рекомендацій щодо розробки соціальних стандартів ЄС із сучасними технологічними рішеннями та її інтеграції в управління ринком праці та соціальним захистом.

Підсумовуючи варто відмітити, що в період глобальних потрясінь соціальні стандарти ЄС виступають як багатогранна динамічна категорія, що формує не лише нормативно-правову основу, але й базові цінності європейського соціального простору. На сучасному етапі вони є вагомим підґрунтям формування соціально орієнтованого ринку праці Європи, якому будуть притаманні економічна ефективність, соціальна справедливість і сталий розвиток.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Європейський економічний і соціальний комітет. (2023). *Правила ринку праці в ЄС і Україні: загальні риси та відмінності* [Аналітична доповідь ПГС]. <https://eu-ua-csp.org.ua/csp-docs/14-dopovid-pgs-shodo-shodo-rinku-praci-zi-storoniyeesk/>
- Зеленько, О., Хандій, О., & Новікова, О. (2024). Comparative analysis of the quality of working life in Ukraine and EU countries. *Problemy Ekonomiki, 19*(2), 106-113. <https://doi.org/10.35784/preko.6121>
- Лондар, С. Л., Босенко, О. С., Деревко, О. С., & Кир'янов, А. В. (2024). Виклики для українських біженців на ринку праці країн ЄС: приклад Польщі та Німеччини. *Україна в європейському освітньому просторі, 5*, 5-16. <https://science.iea.gov.ua/2024-5-5-16/>
- Петрова, І. Л., & Близнюк, В. В. (2023). Ринок праці у вимірі соціальної якості. *Сталий розвиток економіки, 1*(46), 21-30. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2023-46-3>
- European Commission. (2023). *Employment and social developments in Europe 2023*. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/680d6391-2142-11ee-94cb-01aa75ed71a1>
- European Commission. (2024a). *Labour market and wage developments in Europe 2024*. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/webpub/empl/lmwd-annual-review-report-2024/>

- European Commission. (2024b). *Study on the challenges and impacts to a social and inclusive Europe in the next decade*. Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/study-challenges-and-impacts-social-and-inclusive-europe-next-decade_en
- European Economic and Social Committee. (2025). *Pro-worker AI: Levers for harnessing the potential and mitigating the risks of AI*. <https://www.eesc.europa.eu/en/policies/policy-areas/employment/opinions>
- European Parliament. (2024a). *Guidelines for the employment policies of the Member States*. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2024-0027_EN.html
- European Parliament. (2024b). *Report on the European Semester for economic policy coordination: Employment and social priorities for 2024*. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2024-0050_EN.html
- Gilfoyle, A. (2023). *The impact of automation on income inequality: A cross-country analysis*. <https://arxiv.org/abs/2304.07835>
- Nosratabadi, S., Mosavi, A., Sadeghian, S., & Zavadskas, E. K. (2023). *Social sustainability of digital transformation: Empirical evidence from EU-27 countries*. <https://arxiv.org/abs/2305.16088>
- Reluga, K., Racioppi, F., & Rossi, M. (2025). *The impact of job stability on monetary poverty in Italy: Causal small area estimation*. <https://arxiv.org/abs/2502.12376>

REFERENCES

- European Commission. (2023). *Employment and social developments in Europe 2023*. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/680d6391-2142-11ee-94cb-01aa75ed71a1>
- European Commission. (2024a). *Labour market and wage developments in Europe 2024*. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/webpub/empl/lmwd-annual-review-report-2024/>
- European Commission. (2024b). *Study on the challenges and impacts to a social and inclusive Europe in the next decade*. Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/study-challenges-and-impacts-social-and-inclusive-europe-next-decade_en
- European Economic and Social Committee. (2025). *Pro-worker AI: Levers for harnessing the potential and mitigating the risks of AI*. <https://www.eesc.europa.eu/en/policies/policy-areas/employment/opinions>
- European Economic and Social Committee. (2023). *Pravyla rynku pratsi v YeS i Ukraini: zahalni rysy ta vidminnosti* [Analytical report of the CSP]. <https://eu-ua-csp.org.ua/csp-docs/14-dopovid-pgs-shodo-shodo-rinku-praci-zi-storoni-yeesk/>
- European Parliament. (2024a). *Guidelines for the employment policies of the Member States*. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2024-0027_EN.html
- European Parliament. (2024b). *Report on the European Semester for economic policy coordination: Employment and social priorities for 2024*. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2024-0050_EN.html
- Gilfoyle, A. (2023). *The impact of automation on income inequality: A cross-country analysis*. <https://arxiv.org/abs/2304.07835>
- Londar, S. L., Bosenko, O. S., Derevko, O. S., & Kyrianov, A. V. (2024). Challenges for Ukrainian refugees in the EU labour market: The case of Poland and Germany. *Ukraine in the European Educational Space*, 5, 5-16. <https://science.iea.gov.ua/2024-5-5-16/>
- Nosratabadi, S., Mosavi, A., Sadeghian, S., & Zavadskas, E. K. (2023). *Social sustainability of digital transformation: Empirical evidence from EU-27 countries*. <https://arxiv.org/abs/2305.16088>
- Petrova, I. L., & Blyzniuk, V. V. (2023). The labour market through the lens of social quality. *Sustainable Economic Development*, 1(46), 21-30. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2023-46-3>
- Reluga, K., Racioppi, F., & Rossi, M. (2025). *The impact of job stability on monetary poverty in Italy: Causal small area estimation* [Preprint]. arXiv. <https://arxiv.org/abs/2502.12376>
- Zelenko, O., Khandii, O., & Novikova, O. (2024). Comparative analysis of the quality of working life in Ukraine and EU countries. *Problemy Ekorozwoju*, 19(2), 106-113. <https://doi.org/10.35784/preko.6121>